

Briuselis, 2025 m. gruodžio 17 d.
(OR. en)

16978/25

ENV 1410
COMER 193
MI 1078
ONU 100
SAN 854
IND 632
DELECT 199

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. gruodžio 17 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	C(2025) 8844 final
Dalykas:	KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../... 2025 12 17 kuriuo dėl produktų, kuriuose yra gyvsidabrio, gamybos, importo ir eksporto uždraudimo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/852

Delegacijoms pridedamas dokumentas C(2025) 8844 final.

Pridedama: C(2025) 8844 final

Briuselis, 2025 12 17
C(2025) 8844 final

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../...

2025 12 17

**kuriuo dėl produktų, kuriuose yra gyvsidabrio, gamybos, importo ir eksporto
uždraudimo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES)
2017/852**

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. DELEGUOTOJO AKTO BENDROSIOS APLINKYBĖS

Šio deleguotojo reglamento politikos ir teisiniai pagrindai yra ES politika ir teisės aktai dėl gyvsidabrio, taip pat Minamatos konvencija dėl gyvsidabrio (toliau – Minamatos konvencija arba Konvencija)¹.

Reglamentas (ES) 2017/852 dėl gyvsidabrio

2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/852 dėl gyvsidabrio, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1102/2008 (toliau – Gyvsidabrio reglamentas)², yra pagrindinė Sąjungos teisės priemonė, kuria: i) reguliuojamas gyvsidabrio ir jo junginių (toliau – gyvsidabris), įskaitant produktus, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio³, naudojimas ir ii) į ES teisę perkeliama Minamatos konvencija bei šalių konferencijos (toliau – Minamatos šalių konferencija) priimti teisiškai privalomi sprendimai.

Gyvsidabrio reglamentu siekiama žmonių sveikatą ir aplinką apsaugoti nuo gyvsidabrio, išmetamo ir išleidžiamo dėl žmogaus veiklos, todėl tuo reglamentu reguliuojamas visas gyvsidabrio gyvavimo ciklas nuo pirminės gyvsidabrio gavybos iki galutinio gyvsidabrio atliekų pašalinimo. Šis reglamentas parengtas ir priimtas kaip priemonė siekti pagrindinio ES gyvsidabrio politikos tikslo – ilgainiui laipsniškai atsisakyti gyvsidabrio naudojimo – ir jį įgyvendinti. Šis tikslas aiškiai išdėstytas 2005 m. ES strategijoje dėl gyvsidabrio⁴, peržiūroje 2010 m.⁵; joje Sąjunga raginama imtis priemonių, *inter alia*, kad gyvsidabrio naudojimas būtų sumažintas ribojant jo pasiūlą ir paklausą.

Į ES strategiją dėl gyvsidabrio atsižvelgusi Europos Sąjungos Taryba dėl gyvsidabrio naudojimo produktuose padarė šią išvadą:

„Tais atvejais, kai yra tinkamų alternatyvų, produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, turėtų būti kuo skubiau ir, jei įmanoma, visiškai uždrausti, kol galiausiai palaipsniui būtų galima uždrausti juos visus, tinkamai atsižvelgiant į technines ir ekonomines sąlygas ir mokslinių tyrimų ir plėtros poreikius.“⁶

Produktams, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, skirtas Gyvsidabrio reglamento 5 straipsnis ir II priedas. 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad eksportuoti, importuoti ir gaminti Sąjungoje II priede išvardytus produktus, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, draudžiama nuo tame priede nustatytų laipsniško jų atsisakymo užbaigimo datų. 5 straipsnio 2 dalyje padaryta išimtis –

¹ Minamatos konvencijos tekstas pateikiamas adresu <https://www.mercuryconvention.org/en/about>.

² OL L 137, 2017 5 24, p. 1.

³ Gyvsidabrio reglamento 2 straipsnio 4 punkte apibrėžta, kad produktas, kurio sudėtyje yra gyvsidabrio, yra produktas arba produkto sudedamoji dalis, kurioje yra sąmoningai įdėto gyvsidabrio arba gyvsidabrio junginių.

⁴ Komisijos komunikatas „Bendrijos strategija dėl gyvsidabrio“, KOM(2005) 20 galutinis, 2005 1 28.

⁵ Komisijos komunikatas „Dėl Bendrijos strategijos dėl gyvsidabrio peržiūros“, KOM(2010) 723 galutinis, 2010 12 7.

⁶ Tarybos išvados dėl Bendrijos strategijos dėl gyvsidabrio peržiūros, 3075-asis Aplinkos tarybos posėdis, Briuselis, 2011 m. kovo 14 d.

produktams, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, draudimas netaikomas, jeigu jie naudojami būtiniausioms civilinės saugos ir kariuomenės reikmėms arba moksliniams tyrimams, instrumentų kalibravimui arba kaip pamatinis etalonas.

Gyvsidabrio reglamento II priede nurodyti produktai, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, yra tie produktai, kurie turi ekonomiškai ir techniškai pagrįstas alternatyvas be gyvsidabrio, ir kuriems, kaip apibūdinta Gyvsidabrio reglamento preambulės 14 konstatuojamojoje dalyje, sunaudojama didelė dalis viso Sąjungoje ir pasaulyje naudojamo gyvsidabrio.

Apie Gyvsidabrio reglamento ir Minamatos konvencijos sąveiką dėl produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, pasakytina, kad pagal Reglamento 20 straipsnį Komisija įgaliota priimti deleguotuosius aktus, kuriais, *inter alia*, jo II priedas iš dalies keičiamas siekiant jį priderinti prie Minamatos šalių konferencijos priimtų sprendimų. Šiuo įgaliojimu naudotis galima tik jei atitinkamam Minamatos šalių konferencijos sprendimui Sąjunga pritartų Tarybos sprendimu, priimtu pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnio 9 dalį. **Todėl Gyvsidabrio reglamento 20 straipsnis yra šio deleguotojo reglamento teisinis pagrindas.**

Minamatos konvencija dėl gyvsidabrio

2017 m. rugpjūčio 16 d. įsigaliojusią Minamatos konvenciją iki šiol yra ratifikavusios Europos Sąjunga⁷ ir 151 valstybės, įskaitant visas ES valstybes nares. Minamatos konvencija yra svarbiausias tarptautinis teisinių pagrindų dokumentas žmonių sveikatai ir aplinkai apsaugoti nuo gyvsidabrio, kuris dėl žmogaus veiklos išmetamas į orą ir išleidžiamas į vandenį ir žemę. Ja, kaip ir Gyvsidabrio reglamentu, sprendžiami viso gyvsidabrio gyvavimo ciklo nuo pirminės gyvsidabrio gavybos iki galutinio gyvsidabrio atliekų pašalinimo klausimai.

Konvencijoje (4 straipsnio 1 dalyje) taip pat nustatytas gamybos, importo ir eksporto draudimas, taikomas jos A priede (I dalyje) išvardytiems produktams, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio. Sąjunga reikšmingai prisidėjo formuluojant Minamatos konvencijos nuostatas, įskaitant produktams, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, taikomas nuostatas, todėl atitinkamų produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, sąrašas yra iš esmės toks pats kaip Gyvsidabrio reglamento II priedo produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, sąrašas.

Pagal Minamatos konvencijos 4 straipsnio 4, 7 ir 8 dalis jos A priedas turėjo būti peržiūrėtas ne vėliau kaip po penkerių metų nuo Konvencijos įsigaliojimo, atsižvelgiant į Konvencijos šalių pasiūlytus pakeitimus ir į pateiktą informaciją apie produktus, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, taip pat į esamas techniškai ir ekonomiškai pagrįstas alternatyvas be gyvsidabrio drauge su duomenimis apie susijusią riziką ir naudą aplinkai bei žmonių sveikatai.

Sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas Minamatos konvencijos A priedas (I dalis)

Tikėtasi, kad šalys, atsižvelgusios į Konvencijos ir jos 4 straipsnio 4, 7 ir 8 dalių įsigaliojimą, sprendimą dėl Konvencijos A priedo pakeitimų priims ketvirtajame ir penktajame Minamatos šalių konferencijos susitikimuose (COP4: 2022 m. kovo 21–25 d. ir COP5: 2023 m. spalio 30–lapkričio 3 d.).

⁷ 2017 m. gegužės 11 d. Tarybos sprendimas (ES) 2017/939 dėl Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 142, 2017 6 2, p. 4).

Todėl Sąjunga 2020 m. kovo 31 d. pagal Konvencijos 4 straipsnio 4 dalį pateikė Minamatos konvencijos Sekretoriatui informaciją apie kai kuriuos produktus, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, ir turimas techniškai bei ekonomiškai pagrįstas jų alternatyvas be gyvsidabrio. Sąjunga tuomet 2021 m. balandžio 30 d. pagal Konvencijos 4 straipsnio 7 dalį pateikė Sekretoriatui oficialų pasiūlymą iš dalies pakeisti, *inter alia*, Minamatos konvencijos A priedo I dalį⁸. Be to, du kitus pasiūlymus iš dalies pakeisti A priedo I dalį pateikė i) Afrikos regiono šalys ir ii) Šveicarija ir Kanada.

Atsižvelgusi į tuos tris oficialius pasiūlymus, Sąjunga Tarybos sprendimais (ES) 2022/549⁹ ir (ES) 2023/2417¹⁰, priimtais pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnio 9 dalį, nusprendė ketvirtajame ir penktajame Minamatos šalių konferencijos susitikimuose paremti sprendimą iš dalies pakeisti Minamatos konvencijos A priedo I dalį.

Šalių konferencijos ketvirtajame susitikime šalys priėmė sprendimą¹¹, kuriuo, *inter alia*, A priedo I dalis iš dalies keičiama įrašant aštuonis naujus produktus, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, ir jiems nustatant laipsniško jų atsisakymo užbaigimo datą – 2025 m. gruodžio 31 d.

Tačiau svarstymus dėl keturių naujų produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, įrašymo (ir atitinkamų laipsniško tų produktų atsisakymo užbaigimo datų) teko perkelti į Šalių konferencijos penktąjį susitikimą, nes nepavyko susitarti dėl minėtų datų. Tarp tų produktų yra „[I]abai tikslūs talpos ir nuostolių matavimo tilteliai ir aukšto dažnio radijo dažnių jungikliai ir relės, naudojami stebėjimo bei kontrolės prietaisuose, jei gyvsidabrio kiekis kiekviename tiltelyje, jungiklyje ar relėje yra ne didesnis kaip 20 mg, išskyrus naudojamus mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros tikslais“ (toliau – specialūs jungikliai ir relės).

Šalių konferencijos penktajame susitikime šalims pavyko pasiekti susitarimą, kuriuo remiantis priimtas sprendimas¹², kuriuo į Minamatos konvencijos A priedo I dalį ištrauktos penkių kategorijų lempos, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, taip pat baterijos, specialūs jungikliai bei relės ir kosmetikos gaminiai ir nustatytos taikytinos laipsniško jų atsisakymo užbaigimo datos.

Peržiūrint Gyvsidabrio reglamentą¹³ tas sprendimas buvo perkeltas į Gyvsidabrio reglamento II priedą, išskyrus įrašą dėl specialių jungiklių ir relių, nes pastariesiems vis dar buvo taikoma

⁸ 2021 m. balandžio 29 d. Tarybos sprendimas (ES) 2021/727 dėl pasiūlymų, kuriais iš dalies keičiami Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio A ir B priedai dėl produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, ir gamybos procesų, kuriuose naudojamas gyvsidabris arba gyvsidabrio junginiai, pateikimo Europos Sąjungos vardu, (OL L 155, 2021 5 5, p. 23).

⁹ [Tarybos sprendimas \(ES\) 2022/549 2022 m. kovo 17 d. dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio Šalių konferencijos ketvirtojo susitikimo antroje dalyje, dėl sprendimo iš dalies pakeisti tos konvencijos A ir B priedus, priėmimo](#) OL L 107, 2022 4 6, p. 78–79.

¹⁰ 2023 m. spalio 23 d. Tarybos sprendimas (ES) 2023/2417 dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio Šalių konferencijos penktajame susitikime, dėl sprendimo iš dalies pakeisti tos konvencijos A ir B priedus priėmimo (OL L, 2023/2417, 2023 11 6).

¹¹ Sprendimas MC-4/3. Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio A ir B priedų peržiūra ir pakeitimas, 2022 m. kovo 25 d.

¹² Sprendimas MC-5/4. A ir B priedų pakeitimai ir gyvsidabrio nereikalaujančių alternatyvų B priede išvardytiems gamybos procesams įgyvendinamumas, 2023 m. lapkričio 23 d.

¹³ 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1849, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/852 dėl gyvsidabrio, kiek tai susiję su dantų amalgama ir kitais produktais, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio ir kuriems taikomi eksporto, importo ir gamybos apribojimai, (OL L, 2024/1849, 2024 7 10).

išimtis pagal Direktyvą 2011/65/ES dėl tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo elektros ir elektroninėje įrangoje apribojimo (toliau – RoHS direktyva)¹⁴, o Konvencijos A priedo I dalyje (įrašė dėl jungiklių ir relijų) nustatytas terminas buvo 2025 m. gruodžio 31 d.

Tačiau pagal RoHS direktyvą taikytos išimties (IV priedo 16 išimtis) nebegalioja. Pasibaigus šių išimčių galiojimui, dabar pagal RoHS direktyvą minėtus specialius jungiklius ir reles pateikti rinkai draudžiama. Kadangi pateikimas rinkai neapima produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, gamybos ir eksporto, įtraukus juos į Gyvsidabrio reglamento II priedą būtų užtikrintas Gyvsidabrio reglamento ir RoHS direktyvos tarpusavio papildomumas, taip pat tinkamas Minamatos konvencijos perkėlimas į ES teisę, apimant gamybą, importą ir eksportą.

2. KONSULTACIJOS PRIEŠ PRIIMANT AKTĄ

Lapkričio 24–28 d. dėl teksto raštu konsultuotasi su Gyvsidabrio ekspertų grupe, kuri įsteigta kaip neoficiali Komisijos ekspertų grupė, padedanti, *inter alia*, rengti deleguotuosius aktus. Iš grupės negauta jokių pastabų, todėl deleguotojo akto keisti nereikia.

3. DELEGUOTOJO AKTO TEISINIAI ASPEKTAI

Pagal Gyvsidabrio reglamento 20 straipsnį, deleguotuoju reglamentu siekiama Gyvsidabrio reglamentą suderinti su Minamatos šalių konferencijos sprendimu MC-4/3 „Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio A ir B priedų peržiūra ir pakeitimas“.

Taigi deleguotojo reglamento 1 straipsnyje numatyta į Gyvsidabrio reglamento II priedo A dalį įtraukti toliau nurodytus produktus, kaip laipsniško jų atsisakymo užbaigimo datą nurodant 2025 m. gruodžio 31 d.:

labai tikslūs talpos ir nuostolių matavimo tilteliai ir aukšto dažnio radijo dažnių jungikliai ir relės, naudojami stebėjimo bei kontrolės prietaisuose, jei gyvsidabrio kiekis kiekviename tiltelyje, jungiklyje ar relėje yra ne didesnis kaip 20 mg, išskyrus naudojamus mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros tikslais.

Taip deleguotuoju reglamentu numatoma Gyvsidabrio reglamento II priedo A dalyje padaryti šį produktų, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, įrašą:

- naujas įrašas 2a dėl labai tikslų talpos ir nuostolių matavimo tiltelių ir aukšto dažnio radijo dažnių jungiklių ir relijų, naudojamų stebėjimo bei kontrolės prietaisuose, jei gyvsidabrio kiekis kiekviename tiltelyje, jungiklyje ar relėje yra ne didesnis kaip 20 mg, išskyrus naudojamus mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros tikslais.

¹⁴ 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/65/ES dėl tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo elektros ir elektroninėje įrangoje apribojimo (OL L 174, 2011 7 1).

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../...

2025 12 17

kuriuo dėl produktų, kuriuose yra gyvsidabrio, gamybos, importo ir eksporto uždraudimo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/852

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/852 dėl gyvsidabrio, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1102/2008¹, ypač į jo 20 straipsnį,

kadangi:

- (1) pagal Reglamento (ES) 2017/852 5 straipsnį, to reglamento II priede nurodytus produktus, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, draudžiama eksportuoti, importuoti ir gaminti Sąjungoje nuo tame priede nustatytų datų. Draudimas netaikomas produktams, kurie naudojami būtiniausioms civilinės saugos ir kariuomenės reikmėms, ir produktams, kurie naudojami moksliniams tyrimams, instrumentams kalibruoti arba kaip pamatinis etalonas;
- (2) Minamos konvencija dėl gyvsidabrio (toliau – Konvencija) buvo Sąjungos sudaryta Tarybos sprendimu (ES) 2017/939² ir įsigaliojo 2017 m. rugpjūčio 16 d.; Konvencijos 4 straipsnio 1 dalimi uždrausta Konvencijos A priedo I dalyje išvardytus produktus, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio, eksportuoti, importuoti ir gaminti po nustatytos laipsniško tokių produktų atsisakymo užbaigimo datos. Konvencijos šalių konferencija pagal Konvencijos 4 straipsnio 8 dalį turi Konvencijos A priedą peržiūrėti ne vėliau kaip po penkerių metų po Konvencijos įsigaliojimo datos;
- (3) 2023 m. spalio 30 d.–lapkričio 3 d. vykusiame Šalių konferencijos penktajame susitikime priimtas Sprendimas MC-5/4³, kuriuo iš dalies keičiama Konvencijos A priedo I dalis į tą priedą įtraukiant penkių kategorijų lempas, kurių sudėtyje yra

¹ OL L 137, 2017 5 24, p. 1.

² 2017 m. gegužės 11 d. Tarybos sprendimas (ES) 2017/939 dėl Minamos konvencijos dėl gyvsidabrio sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 142, 2017 6 2, p. 4).

³ Sprendimas MC-5/4. A ir B priedų pakeitimai ir gyvsidabrio nereikalaujančių alternatyvų B priede išvardytiems gamybos procesams įgyvendinamumas, 2023 m. lapkričio 23 d.

gyvsidabrio, taip pat baterijas, labai tikslus talpos ir nuostolių matavimo tiltelius ir aukšto dažnio radijo dažnių jungiklius ir reles, naudojamus stebėjimo bei kontrolės prietaisuose, jei gyvsidabrio kiekis kiekviename tiltelyje, jungiklyje ar relėje yra ne didesnis kaip 20 mg, išskyrus naudojamus mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros tikslais, bei kosmetikos gaminius ir nustatant taikytinas laipsniško jų atsisakymo užbaigimo datas. Sąjunga pritarė tam sprendimui Tarybos sprendimais (ES) 2022/549⁴ ir (ES) 2023/2417⁵;

- (4) siekiant Reglamentą (ES) 2017/852 suderinti su Sprendimu MC-5/4, būtina į to reglamento II priedo A dalį įrašyti šiuos produktus, kurių sudėtyje yra gyvsidabrio: labai tikslus talpos ir nuostolių matavimo tiltelius ir aukšto dažnio radijo dažnių jungiklius ir reles, naudojamus stebėjimo bei kontrolės prietaisuose, jei gyvsidabrio kiekis kiekviename tiltelyje, jungiklyje ar relėje yra ne didesnis kaip 20 mg, išskyrus naudojamus mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros tikslais.
- (5) todėl Reglamentas (ES) 2017/852 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) 2017/852 II priedas iš dalies keičiamas, kaip nurodyta šio reglamento priede.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja trečią dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2025 12 17

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

⁴ 2022 m. kovo 17 d. Tarybos sprendimas (ES) 2022/549 dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio Šalių konferencijos ketvirtąjį susitikimą antroje dalyje, dėl sprendimo iš dalies pakeisti tos konvencijos A ir B priedus, priėmimo (OL L 107, 2022 4 6, p. 78, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/549/oj>).

⁵ 2023 m. spalio 23 d. Tarybos sprendimas (ES) 2023/2417 dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Minamatos konvencijos dėl gyvsidabrio Šalių konferencijos penktajame susitikime, dėl sprendimo iš dalies pakeisti tos konvencijos A ir B priedus priėmimo (OL L, 2023/2417, 2023 11 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2417/oj>).